

Transportuddannelser

- En statistisk analyse

September 2003

Forord

Transporterhvervet har traditionelt været kendetegnet ved et relativt begrænset uddannelsesniveau – dog med variationer mellem de enkelte transporterhverv. De maritime erhverv har typisk været karakteriseret ved, at der lægges vægt på formel uddannelse, hvorfor der generelt er et højere uddannelsesniveau end for resten af transporterhvervet. Derimod har vejtransporterhvervet traditionelt været kendetegnet ved en høj grad af selvlærthed og mange ufaglærte.

Formålet med analysen har været at belyse kompetencer i transporterhvervet gennem en analyse af transportarbejdsmarkedet fra en uddannelsesmæssig synsvinkel. Et fokus på transportuddannelserne har givet mulighed for at afdække, om transporterhvervet er et sammenhængende arbejdsmarked - også mht. kompetencer.

Analysen er en baggrundsrapport til rapporten ”Godstransport”, som er udarbejdet af task force transport. Task force transport blev nedsat som led i ”Vækst med Vilje” i foråret 2002 og behandler transporterhvervets vækstvilkår, især samspillet mellem transportformerne. Task forcen er et samarbejde mellem Trafikministeriet, Miljøministeriet, Færdselsstyrelsen, Søfartsstyrelsen og Erhvervs- og Boligstyrelsen.

Analysen er udarbejdet i samarbejde med Danmarks Statistik.

Jesper Rasmussen

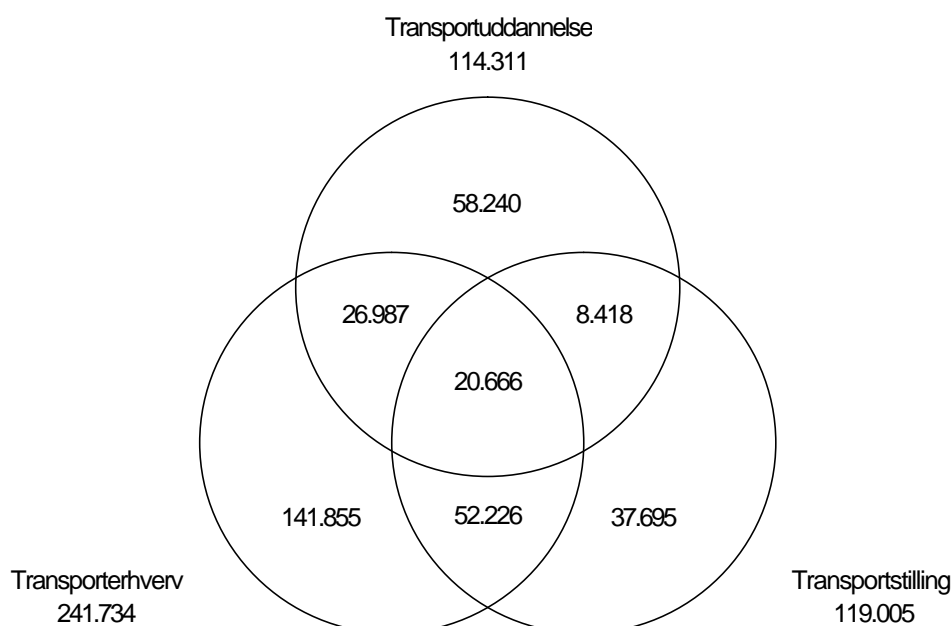
Vicedirektør
Erhvervs- og Boligstyrelsen

Transport-uddannelser i Danmark.

I det følgende er en beskrivelse af figurer dannet på baggrund af specialkørsler i Danmarks Statistik omkring temaet transportuddannelser i Danmark for Erhvervs- og Boligstyrelsen.

Figur 1: Profil af transportarbejdsmarkedet.

Figuren viser forskellige sammenhænge på transportarbejdsmarkedet.

De beskæftigede i transportbrancher.

Af figuren ses, at af de 241.734, der er beskæftiget i en transportbranche, har kun 20 procent eller 47.653 personer en transportuddannelse, 30 procent eller 72.892 af de beskæftigede i transportbrancher har en transportstilling. Langt de fleste beskæftigede i transportbranchen har ikke en transportuddannelse.

De transportuddannede.

Af de 114.311 personer med en transportuddannelse er 47.653 eller 42 procent ansat i en transportbranche. De transportuddannede er for 29.084 eller 25 procent svarende ansat i transportstillinger. En stor del af de transportuddannede er beskæftigede udenfor transportbranchen.

De transportbeskæftigede.

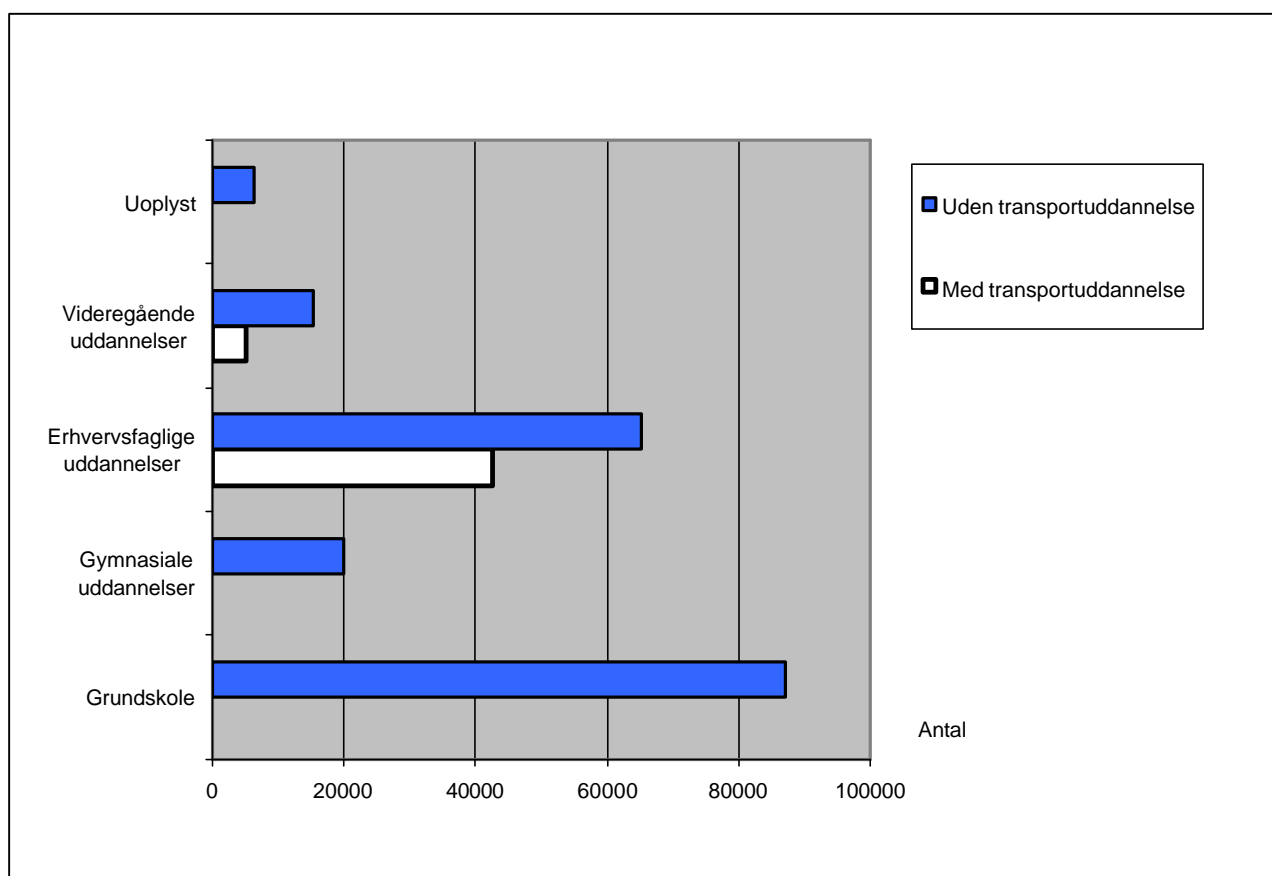
Personer, der er beskæftiget i en transportstilling, udgør 119.005 personer. Af disse er 72.892 svarende til 61 procent ansat i transporterhvervene og 46.113 svarende til 39 procent beskæftiget udenfor transportbranchen. Andelen af personer med en transportstilling, der også har en transportuddannelse, udgør 24 procent.

Kernekompetencer i transportbranchen.

Personer med en kernekompetence i transportbranchen, dvs. personer der både har en transportuddannelse, en transportstilling udgør 9 procent i transportbranchen, mens den udenfor transportbranchen udgør 7 procent.

Figur 2: De beskæftigede i transportbrancherne og deres højest fuldførte uddannelse.

Figuren viser de 241734 beskæftigede i transportbranchen og deres uddannelsesniveau.

Uden en transportuddannelse

Figuren viser, at de beskæftigede personer i transportbranchen, som ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse (Grundskole og gymnasium) eller er uoplyst, udgør 113.559 personer eller 47 procent af de beskæftigede. Personer med en erhvervsfaglig uddannelse udgør 107.675 eller 45 procent af de beskæftigede. De beskæftigede personer med en videregående uddannelse udgør 20.500 svarende til 8 procent.

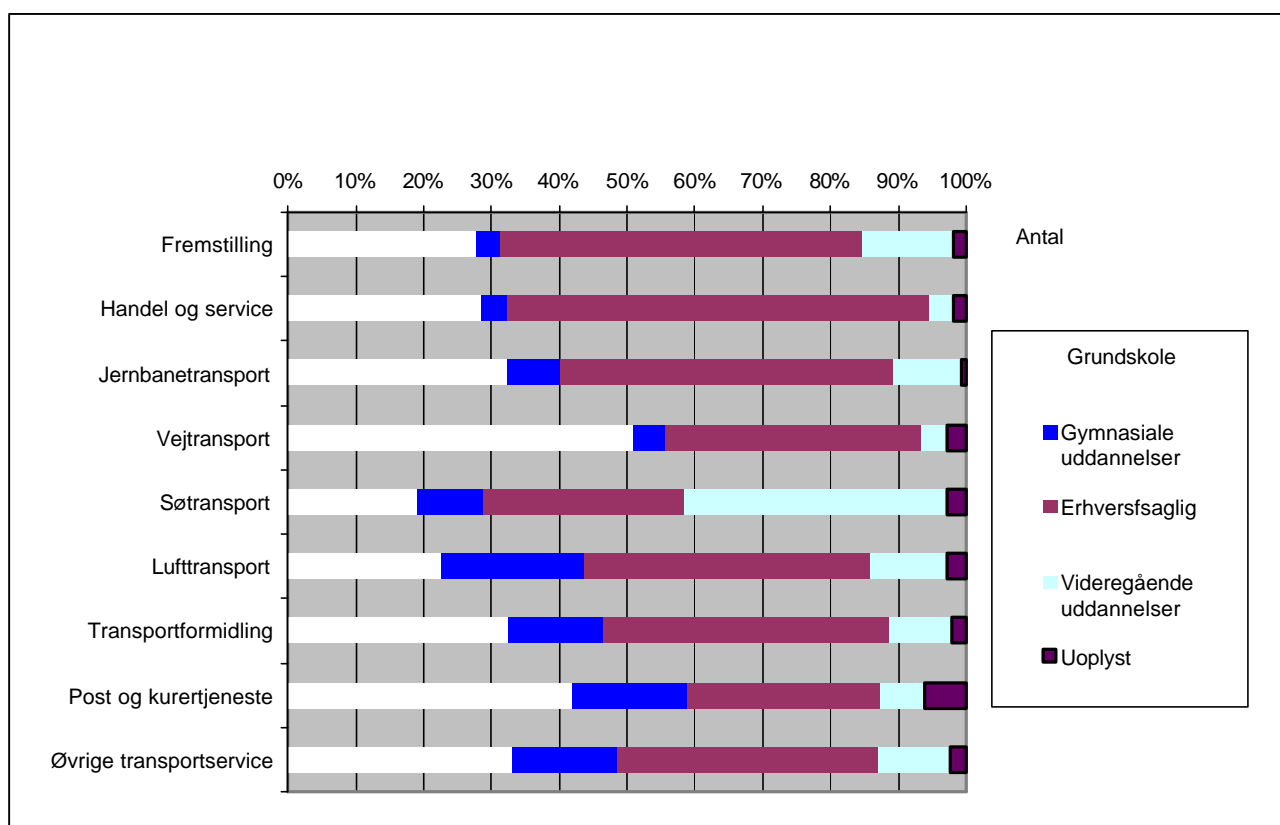
Med en transportuddannelse

Af figuren ses, at langt de fleste af de personer, der har en højest fuldført erhvervsfaglig uddannelse, har en transportuddannelse, nemlig 42.560 eller 89

procent. Resten 5.093 personer eller 11 procent, der har en transportuddannelse, har en videregående uddannelse som højest fuldført uddannelse.

Figur 2.1: Personer beskæftiget i transportbranchen fordelt på branche og deres højest fuldførte uddannelse i 2001

Figuren viser fordeling af de transportbeskæftigede personer på branche og uddannelsesniveau for højest fuldført uddannelse.

Personer uden erhvervskompetencegivende uddannelse

Ser man på transportbranchen som helhed, har 44 procent (106.969 personer) af de beskæftigede personer (241.734 personer) ikke en erhvervskompetencegivende uddannelse som højest fuldført uddannelse.

Set i forhold til transportbranchen under ét har "vejtransport" og "post- og kurertjeneste" særligt mange personer uden erhvervskompetence på henholdsvis 55 og 59 procent. "Søtransport" med 19 procent og "lufttransport" 23 procent har en mindre del af deres beskæftigede personer, der kun har en grundskoleuddannelse.

Personer med en erhvervsfaglig uddannelse

Branchen har som helhed 44 procent med en erhvervsfaglig uddannelse.

Set i forhold til transportbranchen under ét har "Søtransport" og "Post- og kurertjeneste" mindre andel af personer ansat med en erhvervsfaglig uddannelse, henholdsvis 30 og 28 procent. Her har især "Handel og service" med 62 procent samt

"Fremstilling" med 53 procent beskæftiget mange personer med en erhvervsfaglig uddannelse.

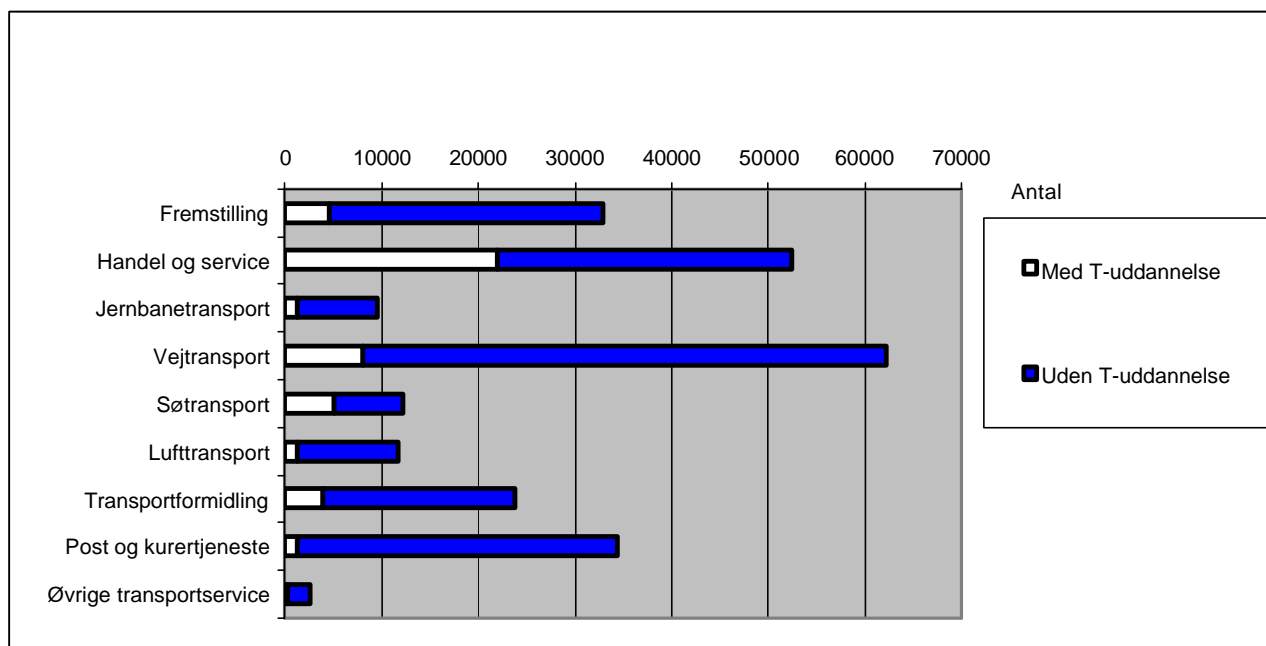
Personer med en videregående uddannelse

Transportbranchen i sin helhed har 9 procent beskæftigede, der har en videregående uddannelse.

Her skiller "Søtransport" sig ud ved at have særligt mange med en videregående uddannelse – 38 procent af de beskæftigede i denne branche har en videregående uddannelse. "Vejtransport" og "Handel og service" har med 4 procent beskæftigede med videregående uddannelse en mindre andel beskæftigede end branchen set som helhed.

Figur 3: De beskæftigede i transportbranchen fordelt på hovedbrancher og højest fuldført uddannelse

Figuren beskriver de 241.734 beskæftigede personer i hovedtransportbrancher opdelt efter, om de har en transportuddannelse eller ikke.

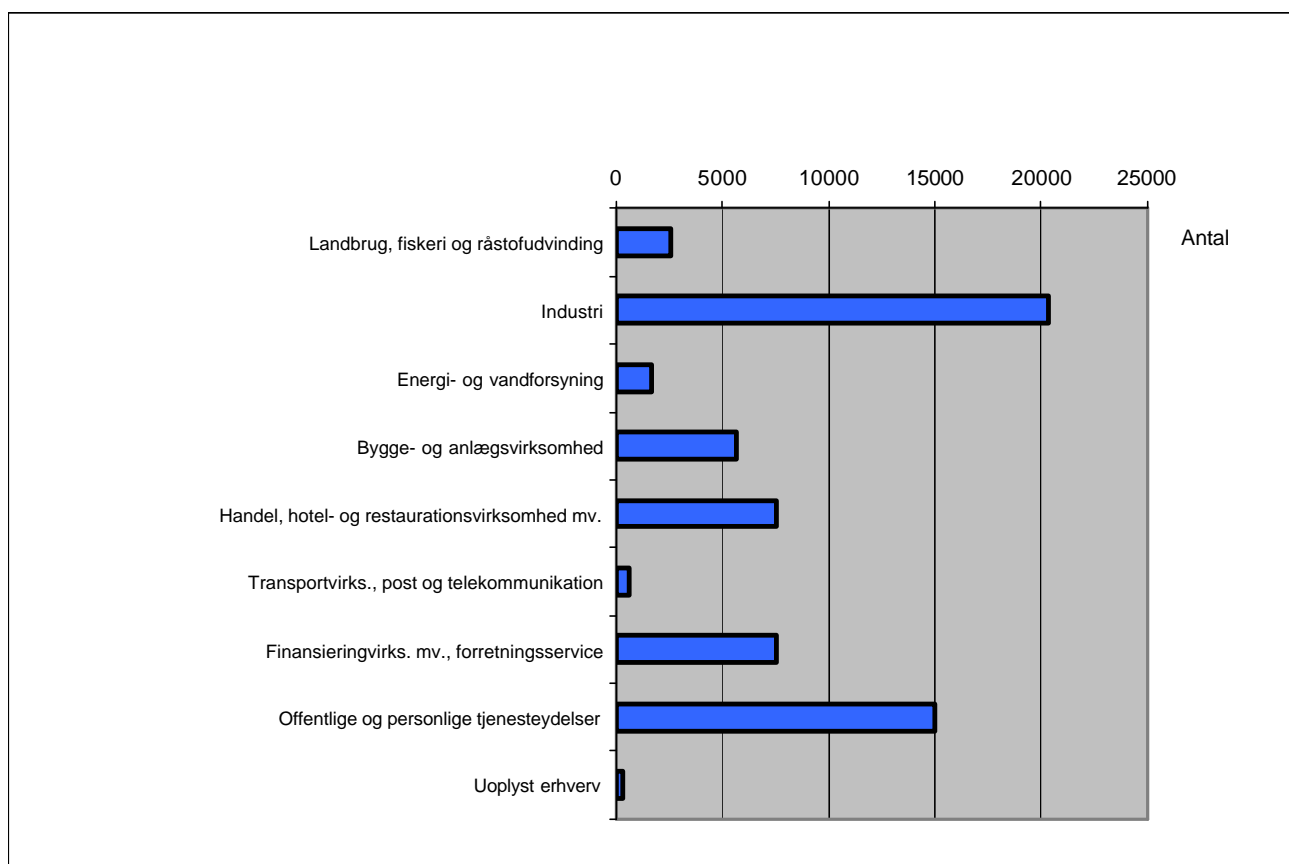
Hovedbrancher

Af figuren ses det, at der er flest beskæftigede personer med en transportuddannelse i "Vejtransport" med 62.195 eller 26 procent og "Handel og service" med 52.464 eller 22 procent. Herefter kommer "Post og kurertjeneste" med 34.429 eller 14 procent og "Fremstilling" med 32.828 og 14 procent. De resterende brancher udgør alle under 10 procent af de samlede transportbrancher.

Med og uden transportuddannelse

Af figuren ses det, at andelen af beskæftigede personer med en transportuddannelse er størst i Handel og service med 42 procent og i Søtransport med 41 procent. I resten af hovedbrancherne udgør de transportuddannede alle under 20 procent af de beskæftigede i hovedtransportbrancherne.

Figur 3.1. Personer med en transportuddannelse beskæftiget udenfor transportbranchen fordelt på branche i 2001.

Mange af de transportuddannede er ansat uden for transportbranchen. Her er de spredt udover flere brancher, hvor de udgør en lille andel af de beskæftigede. Af de 114.311 personer, der har en transportuddannelse, er 53 procent eller 61.328 personer beskæftiget uden for transportbranchen.

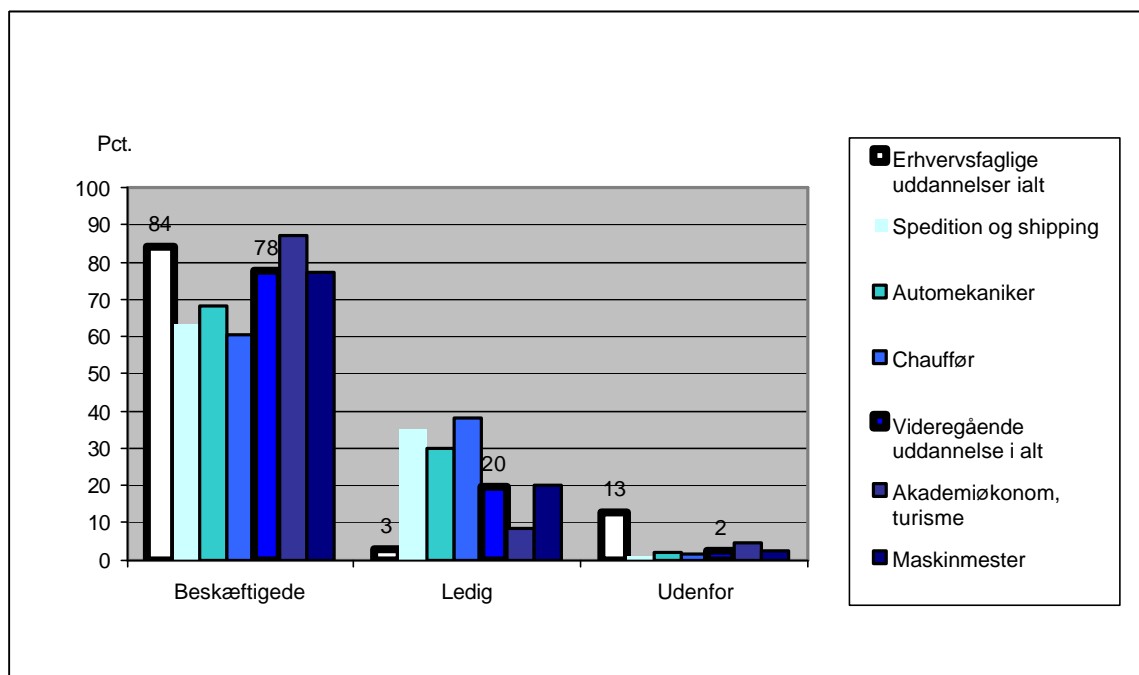
Ser man på andelen af transportuddannede i ikke-transportbrancher, ligger deres andel på under 3 procent af alle ansatte i ikke-transportbrancherne. Kun i de to små brancher "Energi og vandforsyning" og "Transportvirksomhed" udgør de henholdsvis 10 og 11 procent af de beskæftigede i branchen.

Personer med en transportuddannelse, som er beskæftiget udenfor transportbranchen, er først og fremmest ansat i "Industri" med 20.347 eller "Offentlige og personlige tjenesteydelser", hvor de udgør 14.976 personer.

I Brancherne "Finansieringsvirksomhed mv.", "Handel, hotel og restaurationsvirksomhed mv.", "Bygge og anlæg" finder man henholdsvis 7.565, 7.565 og 5.672 personer beskæftiget, der har en transportuddannelse.

Figur 4: De transportuddannedes arbejdsmarkedstilknøytning fordelt på højest fuldført uddannelse.

Figuren viser de personer, der har en transportuddannelse, efter uddannelsesniveau (og udvalgte uddannelser) for højest fuldførte uddannelse og deres tilknytning til arbejdsmarkedet.

Af figuren ses, at beskæftigelsen for de erhvervsfaglige transportuddannelser er på 84 procent, og at det samme tal for de videregående uddannelser er 78 procent. For de erhvervsfaglige uddannelser er der meget få ledige, nemlig 3 procent, mens der er 13 procent udenfor arbejdsstyrken. For de videregående uddannelser er andelen af ledige på 20 procent mens meget få, 2 procent, er udenfor arbejdsstyrken.

Endvidere ses andelen af de beskæftigede, ledige og udenfor arbejdsstyrken for personer med udvalgte højest fuldførte transportuddannelser.

Figur 5: De transportbeskæftigede og deres deltagelse i efteruddannelse.

De beskæftigede i transportbranchen udgør 241.734 personer, hvor 19 procent har en transportuddannelse. 33 procent har en anden erhvervskompetencegivende uddannelse (erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse), mens 47 procent ikke har en kompetencegivende uddannelse.

Deltagelse i efteruddannelse i 2001.

De transportbeskæftigedes deltagelse i efteruddannelse, som udbydes gennem det offentlige system (AMU, VUC og åben uddannelse ved erhvervsskolerne) var på 14 procent, hvoraf transportkurser ved AMU udgjorde 3 procent.

De beskæftigede med transportuddannelse.

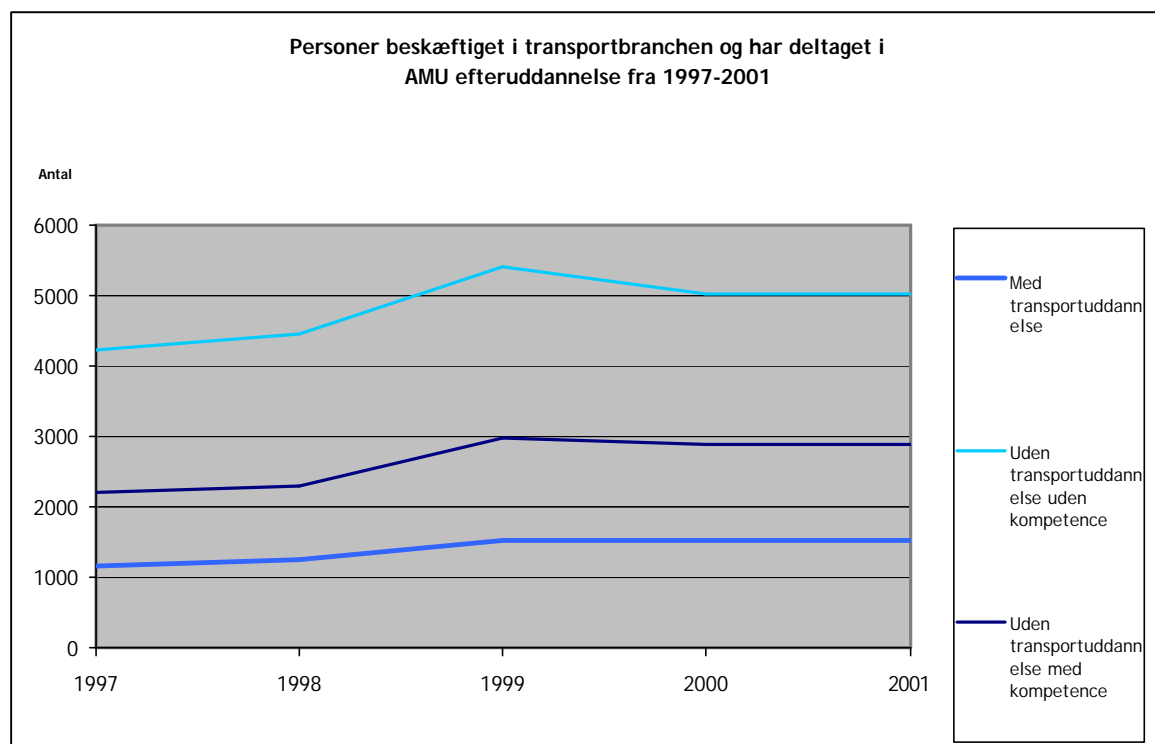
Af de 47.653 personer, der har en transportuddannelse, deltog 14 procent i 2001 i kurser, hvoraf 3 procent var efteruddannelse på transportområdet.

De beskæftigede, der hverken har en transportuddannelse eller en anden erhvervskompetencegivende uddannelse.

De beskæftigede i transportbranchen, som ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse, udgør 113.559 personer. Af disse deltog 11 procent i efteruddannelseskurser i 2001, hvoraf 5 procent var kurser under AMU transport.

Nedenstående figur viser deltagelsen i efteruddannelse i transportkurser og dens udvikling fra 1997 til 2001.

Figur 5.1: Udvikling af deltagelse i transportkurser under AMU 1997-2001.

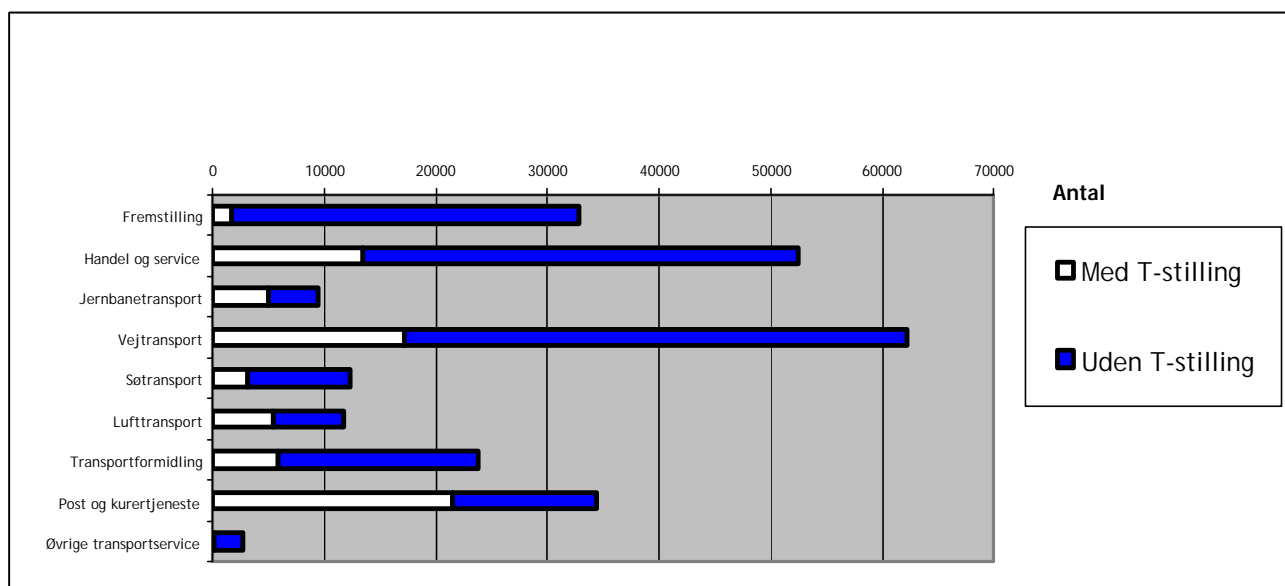
Tendens til stigende aktivitet.

Ser man på udviklingen fra 1997 til 2001, er der i alle tre grupper tale om en øget aktivitet set over hele perioden. Fra 1998 til 1999 er der i alle tre grupper en kraftigere stigning og fra 1999 til 2000 et lille fald.

Figur 6: De beskæftigede i transportbranchen for delt på hovedbrancher og stilling.

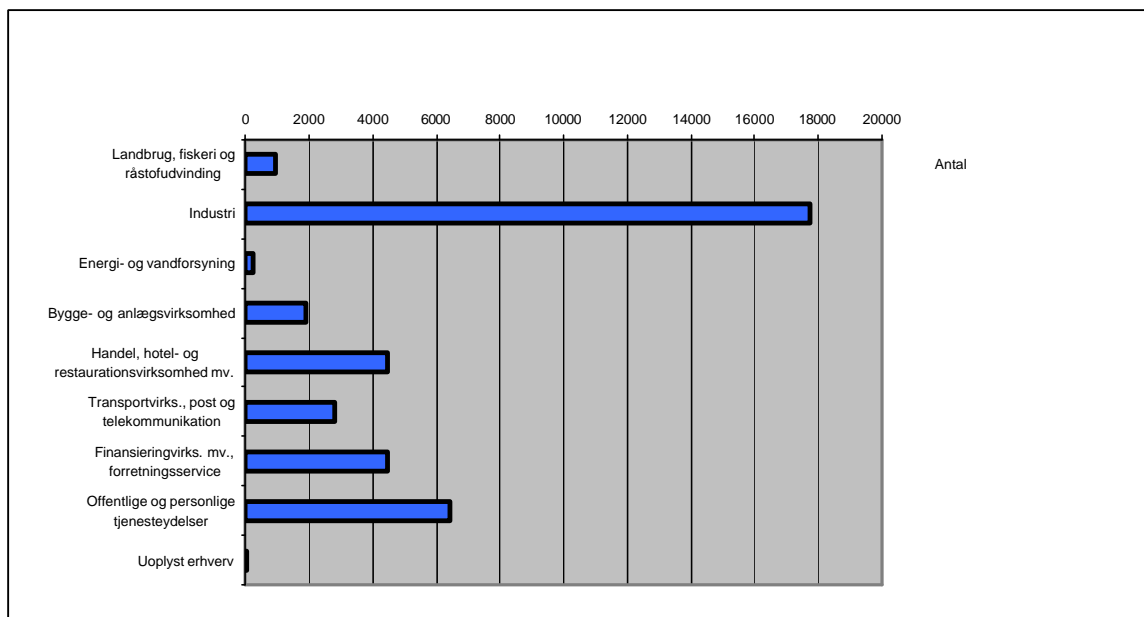
Med og uden transportstillinger

Figur 6 viser de beskæftigede i transportbrancherne fordelt på hovedbrancher og stillinger.

Af figuren ses det, at transportstillinger i to brancher udgør den største andel af de beskæftigede i pågældende brancher. I Jernbanetransport og i Post og kurertjeneste udgør de henholdsvis 52 og 62 procent af de beskæftigede. I brancherne Handel og service, Vejtransport, Søtransport og transportformidling udgør andelen af de beskæftigede med en transportstilling omkring 25 procent.

6.1 Personer med en transportstilling beskæftiget udenfor transportbranchen fordelt på branche i 2001

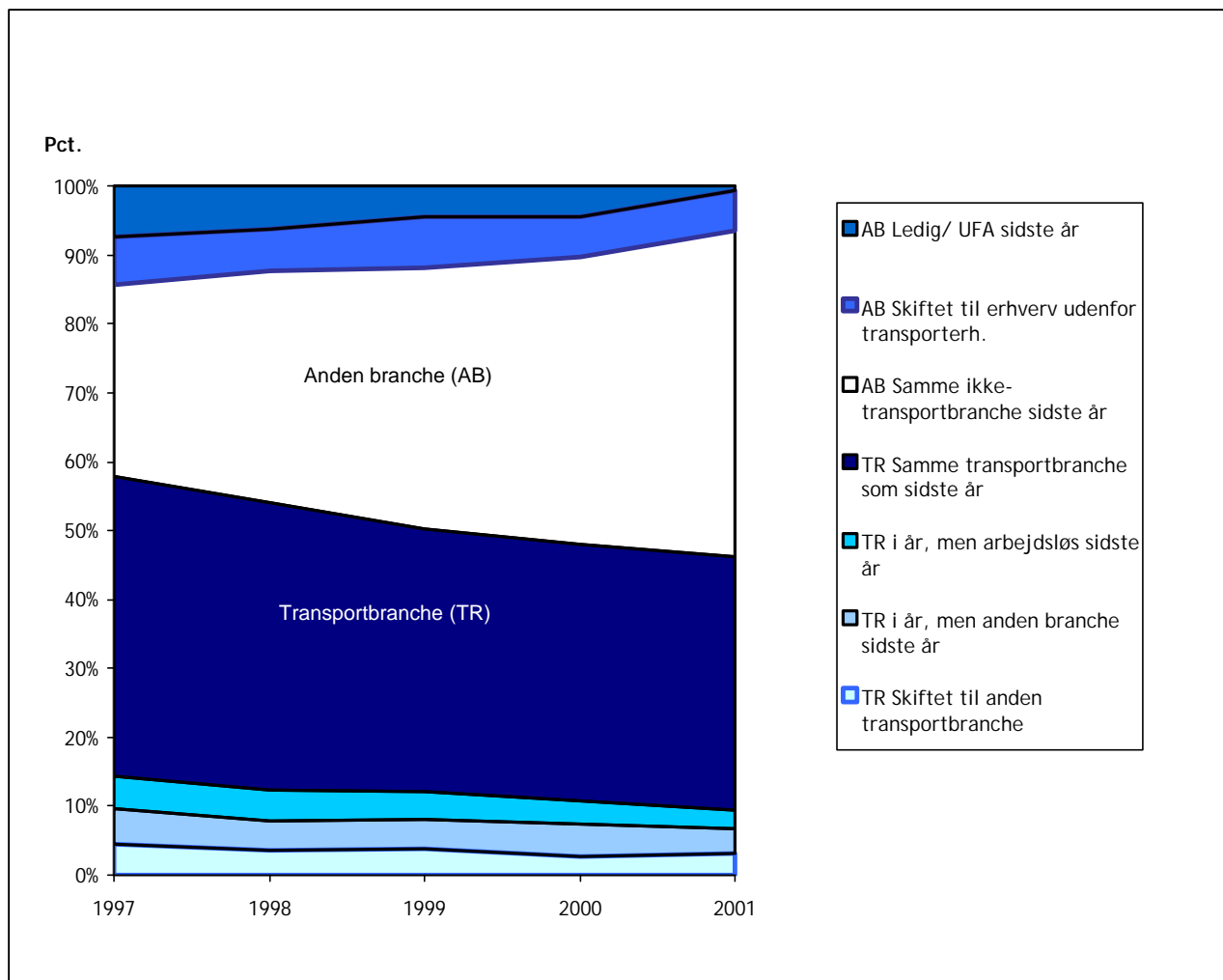

Af de 119.005 personer, der har en transportstilling, er 39 procent eller 39.045 personer beskæftiget uden for transportbranchen.

Ser man på alle "ikke transportbrancher" under ét, er mindre end 2 procent af de beskæftigede ansat i transportstillinger. I "Transportvirksomhed mv.", som er en meget lille branche, udgør transportstillinger dog 44 procent. I "Industri" udgør transportstillinger 4 procent eller 17.722 personer af alle beskæftigede i branchen

Figur 7: Bevægelser mellem brancher for dimittender (transportuddannelse i 1995) fra 1997-2001

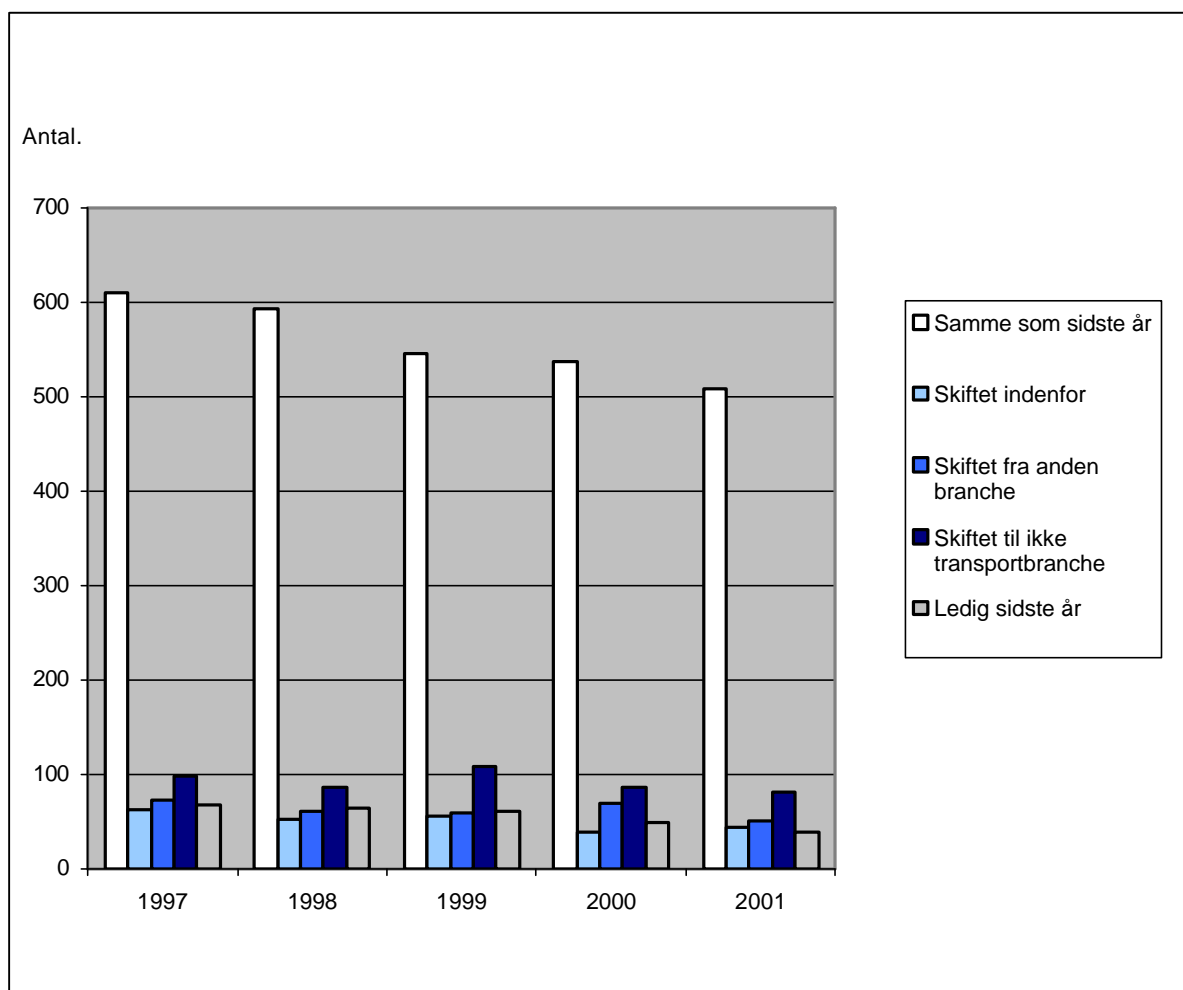
Figuren beskriver bevægelser mellem transportbrancher og ikke transportbrancher hos en årgang af dimittender på 1766 personer, der tog deres transportuddannelse i 1995.

Figuren viser, at 58 procent af de, som var beskæftiget, var ansat i en transportbranche (TR) i 1997. Tilsvarende er 42 procent ansat i en anden branche (AB). Tendensen fra 1997 til 2001 viser en jævnt faldende beskæftigelse i transportbranchen og en jævnt stigende beskæftigelse i andre brancher. I 2001, 6 år efter deres uddannelse er afsluttet, er 45 procent af dimittenderne ansat i transportbranchen, mens 55 procent er ansat i andre brancher.

7.1 Dimittender med en transportuddannelse i 1995 og deres bevægelser til og fra transportbranchen 1997-2001.

Figuren beskriver bevægelser indenfor transportbranchen for de dimittender, der er beskæftiget i branchen i det enkelte år mellem 1997-2001. Tendensen er, at af de 1766 personer, som dimitterede i 1995 med en transportuddannelse, er 811 ansat i transportbranchen i 1997 og 639 i 2001.

Samme transportbranche.

Figuren viser, at en langt overvejende del, nemlig 75 procent (610 personer) i 1997 og 79 procent (508 personer) i 2001, er beskæftiget i samme branche fra år til år.

Skift indenfor transportbranchen.

De, som skifter inden for transportbranchen, udgør 62 personer eller 8 procent i 1997 og 43 personer eller 7 procent i 2001 set i forhold til antallet af beskæftigede personer i transportbranchen.

Skift fra ikke transportbranche til transportbranche.

Personer, der har skiftet fra en ikke-transportbranche til en transportbranche, falder lidt fra i 1997 at udgøre 72 personer eller 9 procent af de beskæftigede i transportbranchen til 50 personer i 2001 svarende til 8 procent af de beskæftigede.

Skift til ikke transportbranche (men ikke i transportbranchen i år).

Ser man på personer, der er skiftet fra transportbranchen til en ikke-transportbranche i året, udgør de i 1997 98 personer, i 1999 er de steget til 107 personer for igen i 2001 at være 80 personer.

Appendix

Definition af transporterhvervet

I analysen er transporterhvervet defineret som ressourceområdet transport, der indeholder følgende brancher:

Fremstilling af transportmidler. Fremstilling af transportmidler dækker over færdigvarer som biler, skibe, kraner, truck, lokomotiver, fly, motorcykler, knallerter og cykler samt dele hertil (NACE 1440, 2511, 2512, 2513, 2911, 2914, 2922, 3140, 3161, 3162, 3410, 3420, 3430, 3511, 3512, 3520, 3530, 3541, 3542).

Handel med transportmidler og serviceydelser, som omfatter en gros- og detailhandel med biler, motorcykler, campingvogne og reservedele hertil. Desuden omfatter denne kategori serviceydelser til transportsektoren i form af værksteder til bl.a. autoreparation (NACE 5010, 5030, 5040, 5020 5274).

Transportservice. Denne branche omfatter det samlede transport og transportarbejde med gods og passagerer (NACE 6010, 6020, 6030, 6110, 6120, 6210, 6220, 6230).

Transportformidling omfatter virksomheder inden for godsbehandling, spedition og oplagring, men også lufthavne og vejere/målere (NACE 6323, 6340)

Definition af transportuddannelser

DUN og
transportuddannelser

Transport

3 Samfunds, kontor og handelsuddannelser

31 Almene administrative og kontorfaglige uddannelser

314	Uddannelser i etaternes forvaltning	
31400	post	5200 Postelev
31405	post	5202 Postassistent
319	Andre almene administrative-kontortekniske uddannelser	
31904	Spedition	4992 Kontor, spedit./shipping
31907	Akademiøkonom, transport	4020 Akm.økon.,transport
31908	Merkonom, transport	3822 Merkonom, transport
31915	Kontor, rejsebranche	4985 Kontor, rejsebranche
31922	Akademiøkonom, turisme	4028 Akm.økon.,turisme
31926	Rejselivstekniker	4018 Rejselivstekniker
33	Uddannelser i detail- og engroshandel	
336	Uddannelser i detailhandel, andet	
33607	Automobiler	4930 Detail, autohandel
33628	Servicestation og kiosk	4939 Detail, servicest/kiosk
337	Uddannelser i engroshandel	
33735	Automobiler og reservedele	4958 Engros, auto/reservedele
33763	Logistikassistent	4963 Logistikassistent
34	Erhvervsøkonomiske uddannelser	

342	Uddannelser vedrørende indkøb	
34210	Indkøbs-/transportøkonomi, HD 2. Del	5727 Indkøb-transp.øk.,hd-2.
343	Uddannelser i afsætning og markedsføring	
34311	Merkonom, turisme	3823 Merkonom, turisme
34312	Akademiøkonom, bilbranche salg og markedsføring	5020 Akm.økon.,bilbranchen
344	Uddannelser i udenrigshandel	
34413	Akademiøkonom, logistik/ international transport	4006 Akm.økon.,logist./transp
34444	Transportlogistiker	5086 Transportlogistiker
34446	Merkonom, logistik	3832 Merkonom, logistik
5 Industri- og håndværkstekniske uddannelser		
50	Industri- og håndværkstekniske uddannelser generelt	
500	Industri- og håndværkstekniske uddannelser generelt	
50031	Mekanik/transport/logistik	4716 Mekanik/transport/logist
51	Metalarbejderuddannelser	
512	Smedeuddannelser	
51235	Plade- og konstruktionssmed	4227 Plade-/ konstruktionssmed
51267	Karrosserismed	4252 Karrosserismed
51269	Karetmager og karrosseribygger	4853 Karetm./karrosseribygger
513	Skibsbygningsuddannelser	
	...	4851 Nitter og stemmer
		4230 Skibsbygger
		4266 Bådebygger, træ
		4332 Skibsmekaniker
		4265 Træskibstømrer
		4856 Jernskibstømrer
		4241 Skibsmontør
		4335 Bådebygger, træ og plast
		4855 Skibssnedker
		4327 Skibsbygningsarbejder
		4267 Bådebygger, plast
52	Maskintekniske uddannelser	
520	Maskintekniske uddannelser generelt	
52045	Teknikerforkursus skibteknik	5048 TF-skibsteknik
523	Transporttekniske uddannelser	
	...	4235 Automekaniker
		4246 Motorcykelmekaniker
		4245 Knallertmekaniker
		4255 Cykelmekaniker
		4244 Lastvognsmekaniker
		4247 Flymekaniker
		4263 Traktormekaniker
		4248 landbrugsmaskinmekanik
		4262 Entreprenørmaskinmek.
		2982 Amu.htf.,transp.logistik
53	Elektrotekniske uddannelser	
532	Svagstrømsuddannelser	
53228	Autoelektromekaniker	4264 Autoelektromekaniker
55	Bygge- og anlægstekniske uddannelser	

555	Maleruddannelser	
55520	Vognmaler	4276 Vognmaler
55526	Vognmaler, AMU	
7 Transport- og kommunikationstekniske uddannelser		
		285 Transport mv (amu) ivu
		385 Transport mv (eud) ivu
		485 Transport mv. (kvu) ivu
		585 Transport mv. (mvu) ivu
		2005 Skibsass.grundk.mod.1+2
		2008 Skibsass,befaren,modul 3
		2007 Matros, befaren, afsl.k
		2016 Kyst-/fiskeskipper 3.gr
		2015 Kystskipper
		2021 Sætteskipper af 1. gr.
		2017 Sætteskip/fiskeskip.1.gr
		5187 Vagtofficer
		5192 Junioroff., 2.teoridel
		5193 Junioroff., 3.teoridel
		5194 Skibsfører, senioroff.
		5190 Styrmand
		5195 Skibsfører
		2009 Motormand,befaren,afsl.k
		4080 Maskinist
		2028 Maritimt forbered.kursus
		5184 Skibsmaskinist
		2029 Junioroff. 1. teoridel
		4082 Maskinmester, gl.ordning
		4083 Maskinmester, udvidet
		5189 Maskinmester
		5188 Maskinmester, senioroff.
		2003 Koksmath, grundkursus
		2010 Skibskok, afsl.kursus
		4655 Stationsbetjent
		4708 Transport, indg.år (gl)
		4648 Chauffør, dagligvarer
		4649 Chauffør,containertrans.
		4650 Chauffør,temperaturtrans
		4653 Chauffør,entreprenørkørs
		4661 Flyttechauffør
		4654 Chauffør,tanktransport
		4657 Chauffør,specialtransp.
		4658 Chauf.transp.levende dyr
		4659 Chauffør, renovation
		4662 Eksportchauffør
		4660 Chauffør all round
		4647 Flyttearbejder
		4664 Fragtchauffør
		4671 Salgschauffør
		4663 Redder
		4665 Chauf.persontransport

4651	Kranfører
4656	Lager-transportoperatør
4669	Togklargøring
4646	Transportarbejder
4645	Lagerarbejder
4672	Buschauffør
4668	Godschauffør
4677	Lager og produktionsopr.
4678	Lager og logistikopr.
4679	Lagermedhjælper
4666	Havne-/terminalarb.
4667	Postbehandler
5711	Ha, Turisme (1)
5395	Civ.Ing.,Skibs-Og Havtek
5369	Civ.Ing.,Trafik/Byplan

Definition af transportstilling

Stillingsbeskrivelser i Danmarks Statistik	
1	Ledelse på øverste plan i virksomheder, organisationer og den offentlige sektor
1226	<i>Ledelse af hovedaktiviteten i virksomheder inden for transport og kommunikation</i>
1235	<i>Indkøbs- og forsyningsledelse</i>
1316	<i>Ledelse af virksomheder inden for transport og kommunikation</i>
2	Arbejde, der forudsætter færdigheder på højeste niveau inden for pågældende område
3	Arbejde, der forudsætter færdigheder på mellemniveau
3141	<i>Teknisk arbejde om bord på skibe med mekaniske, elektriske og elektroniske installationer</i>
3142	<i>Skibsførerarbejde</i>
3143	<i>Flypilotarbejde</i>
3144	<i>Flyvelederarbejde samt planlægning og afvikling af flytrafik i øvrigt</i>
3145	<i>Flymaskinistarbejde</i>
3414	<i>Arbejde vedrørende tilrettelæggelse af rejser</i>
3422	<i>Speditionsarbejde</i>
3441	<i>Toldarbejde med publikumsbetjening</i>
3442	<i>Toldarbejde med administrative funktioner</i>
3449	<i>Andet administrativt arbejde vedrørende offentlige ydelser og afgifter</i>
4	Kontorarbejde
4133	<i>Registrerings- og kontrolarbejde vedrørende transport og transporttilrettelæggelse</i>
4142	<i>Post- og betjentarbejde</i>
4221	<i>Rejsebureauarbejde</i>
5	Salgs-, service- og omsorgsarbejde
5111	<i>Betjening af passagerer og besætning, eksklusive ekspedientarbejde</i>

5112	Kontrol- og informationsvirksomhed under rejser
5113	Turist- og rejselederarbejde
6	Arbejde inden for landbrug, gartneri, skovbrug, jagt og fiskeri, der forudsætter færdigheder på grundniveau
7	Håndværkspræget arbejde
7231	Automekaniker- og automontørarbejde
7232	Flymekaniker- og flymontørarbejde
8	Proces- og maskinoperatørarbejde samt transport- og anlægsarbejde
8284	Monterings- og samlebåndsarbejde ved produktion af metal-, gummi- og plastvarer
8311	Lokomotiv- og elektroførerarbejde
8312	Betjentarbejde, arbejde med rangering samt styring af togtrafik
8321	Budkørsel på motorcykel
8322	Kørsel af hyre- og varevogn
8323	Kørsel af bus
8324	Kørsel af last- og tankbil med videre
8340	Skibstransportarbejde
9	Andet arbejde
9151	Budtjeneste og lignende
9153	Arbejde med måleraflæsning, automattømning med videre
0	Militært arbejde